

LESIDEEËN EXPO REST

Inleiding

Expo REST bestaat uit werk van Pris Roos, Jelle Annie Michiels en het kunstenaarsduo Py & Verde. De kunstenaars hebben vanuit verschillende invalshoeken gewerkt met resten. Maar wat zijn restjes precies? Vinden we deze thuis of in onze kamer? Zijn ze eetbaar of knuffelbaar?

Van textielafval, via bewoonde noedels tot samengestelde stukken karton, maken we samen een reis naar bijzondere plekken.

PY & VERDE

Buckwhaet Town

Sinds 2008 vormen Py & Verde een kunstenaarsduo, waarbij Géraldine Py's focus op alledaagse bouwmaterialen en Roberto Verde's interesse in levendige materialen elkaar aanvullen. Hun atelier is een groot laboratorium waar ze creatief experimenteren met afval, ongedierte en alledaagse voorwerpen. Ze richten zich op een speelse en vaak humoristische benadering van kunst en de relatie tussen mensen en hun omgeving.

Buckwheat Town (Boekweitstad) is een humoristisch kunstwerk dat ons uitnodigt om na te denken over ons grondstoffengebruik en onze kijk op ongedierte. Het bestaat uit een vierdelig architecturaal kunstwerk van verharde noedelbundels, getransformeerd door broodkeverlarven tot fossielen. Dit levert een fragiel en tegelijk stevig materiaal op waarmee het duo *Boekweitstad* vorm heeft gegeven. *Boekweitstad* bestaat uit het theater, de toren, de aquaduct en de laatste gevel.

Zal je de kans krijgen om de ijverige broodkevers aan het werk te zien? Dat hangt af van de seizoenen, de beschikbaarheid van het voedsel, het aantal bewoners en de verstreken tijd. De verrassing wacht op je tijdens je bezoek!

VERKENNING (voor bezoek)

- **Filosofische Vragen**

Nodig kinderen uit om na te denken over de levenscyclus van voeding.

Wie heeft al eens eten of drinken gevonden dat bedorven was?

Hoe zag je dat het 'over de datum' was?

Wat is volgens jullie ongedierte?

Hebben jullie al eens broodkevers, schimmel, fruitvliegjes, kakkerlakken of mieren gezien?

Laat de kinderen nadenken over hun eigen dorp, buurt of omgeving.

Wat vind je het mooiste in jouw buurt?

Welke gebouwen (huizen, appartementsgebouwen, kerken, bruggen, enz.) vind je allemaal rond jouw huis?

Is het soms vuil in jouw buurt?

Zie je bomen, planten of groen in jouw buurt?

Als je iets zou kunnen veranderen om het leuker of beter te maken, wat zou dat dan zijn?

- **Opdrachten**

- Sporen achterlaten!

1. Neem een klein, draagbaar voorwerp uit je boekentas of het klaslokaal.
2. Pak een bol klei of plasticine.
3. Bekijk het voorwerp: Hoe kun je een afdruk in de klei/plasticine achterlaten? Welke kant vind je het fijnst?
4. Druk je voorwerp op verschillende manieren in de klei/plasticine.
5. We bekijken en bespreken samen de resultaten: Met welk deel van het voorwerp heb je een spoor achtergelaten? Wat is het effect? Welke vorm komt tevoorschijn? Zou een ander kind het voorwerp anders hebben gebruikt?

- Snippertoren

1. Verzamel papiersnippers en karton (bv restjes van het knutselen, resten van bij het kopiëren of voorbereiden van lessen).
2. Vorm groepjes van 3-4 kinderen.
3. Elk groepje krijgt een stapel papier en karton.
4. Bouw met je groep een zo hoog mogelijke toren met papier/karton en plakband/lijm.
5. We bekijken samen de resultaten: Hoe hoog hebben we kunnen bouwen? Waarmee kon je het beste plakken? Wat zou jullie constructie kunnen zijn: een huis, gebouw, hut, enz.

- Gekke Dierentuin

1. Stel je voor dat we op een wereld wonen waar alleen dieren en insecten leven die we normaal misschien vies of eng vinden, zoals broodkevers, spinnen of slakken. In dit gekke dierenrijk zijn deze dieren heel belangrijk en zelfs grappig.
2. Teken deze dieren op een grappige manier, bijvoorbeeld met kleren, gekke hoeden of in vreemde situaties (bijv. een spin die theedrinkt).
3. We bekijken en bespreken samen de resultaten. Toon je tekening en vertel over je gekke dierenwereld. Wat doen de dieren in hun wereld? Hoe zijn ze anders dan we normaal denken?
4. Bekijk jullie ongedierte nu anders? Vinden jullie ze nog steeds eng of vies, of zien jullie nu ook de grappige en interessante kanten?

VERDIEPING (na bezoek):

De laatste fossielen

1. Stel je voor dat we ver in de toekomst leven en door een verlaten dorp lopen, waar alleen nog fossielen te vinden zijn. Deze fossielen zijn de resten van wat mensen vroeger gebruikten (bijv. speelgoed, oude telefoons, lege flessen).
2. Wat zou je zien als je naar de grond kijkt? Wat voor voorwerpen zouden jullie vinden?
1e-3e leerjaar: Elk kind neemt een voorwerp uit de ruimte.
4e-6e leerjaar: Elk kind bedenkt een "fossiel".
3. Maak het voorwerp of het "fossiel" na met een bol klei.
4. Elk fossiel raakt in de loop van de tijd beschadigd. Er ontstaan gaten, een stuk breekt af of valt weg. Voeg een beschadiging toe aan je klei-object.
5. We bekijken samen de resultaten: Hoe stevig waren onze bouwwerken? Waarmee kon je het beste plakken? Wat stelde je constructie voor: een huis, gebouw, hut, enz.?

Plantaardig hut bouwen

1. Wandel buiten en verzamel bladeren, mos, takken en gedroogde schors.
2. Stel je voor dat je een insect bent dat bladeren opeet.
3. Maak gaten in de bladeren en schors met stokjes, een schaar of een kompas.
4. Laat de natuurelementen drogen.
5. Vorm groepjes van 3-5 kinderen en neem een stapel gedroogde natuurelementen.
6. Maak een hutje van de natuurelementen en lijm.
Laat de kinderen experimenteren met de gevoeligheid en stevigheid van het materiaal en met het bouwen.
7. We bekijken samen de resultaten: Waarmee kon je het beste plakken? Welke naam geef je aan je constructie?

PRIS ROOS

“Jahi Quasim Reeberg, Eiland Felida, Daniël en zijn familie”

Pris Roos groeide op in een rijke culturele omgeving. Haar familie verhuisde van Indonesië naar Nederland en runde een toko, een Aziatische supermarkt. Op haar 17e besloot ze haar passie voor kunst te volgen en een kunstenaarschap na te streven, waarbij de toko centraal staat als symbool voor samenhang, familie en multiculturaliteit.

Met diverse media zoals video, poëzie en schilderkunst verkent ze thema's als identiteit, gemeenschap en persoonlijke verhalen. Ze biedt anderen een luisterend oor en deelt hun getuigenissen zo authentiek mogelijk.

Haar werk komt voort uit gesprekken met burgers over familie, identiteit en hun plaats in de samenleving. In een vertrouwde omgeving legde ze hun verhalen en portretten vast. Om extra diepgang te creëren, gebruikte Pris Roos uitsluitend materialen die een reis hebben doorgemaakt, zoals oud karton en oliepastel.

De kunstenaar creëert een ruimte waar zowel verschillen als overeenkomsten tot hun recht komen. De identiteit(en) van diverse gemeenschappen worden belicht, en het publiek wordt uitgenodigd voor ontmoeting en verbinding in een alledaagse omgeving.

VERKENNING (voor het bezoek):

- **Filosofische vragen**

Nodig iedereen uit om kennis te maken en iets over zichzelf te vertellen.

Waar ben je geboren?

Waar woon je?

Wat is je lievelingssport?

Vanwaar komen je ouders?

Welke taal spreek je het liefst?

Met welk voornaamwoord word je het liefst aangesproken? Hij/zij/hun?

Welke karaktereigenschap beschrijft jou het best?

- **Opdracht**

Geef me een plekje

1. We zitten op stoelen in een cirkel. Er is één stoel te weinig.
2. Iemand staat in het midden en roept:
3. 1-3 leerjaar: iets over zichzelf, bijvoorbeeld: "Ik hou van appels," "Ik heb een hond," "Ik heb een zus..."
4. 4-6 leerjaar: willekeurig een eigenschap, bijvoorbeeld: "Alle jongens," "Iedereen met blond haar," "Iedereen die van spaghetti houdt," "Ik doe aan muurbloemen..."

5. Iedereen die zich hierin herkent of deze eigenschap heeft, staat op en gaat zo snel mogelijk op een andere vrije stoel zitten. De persoon in het midden probeert ook een vrijgekomen stoel te bemachtigen.
6. De persoon die geen stoel heeft bemachtigd, benoemt een nieuwe eigenschap.
7. Ga door totdat iedereen in het midden is geweest.

Papieren mannetjes

1. Iedereen neemt een wit blad papier.
2. Je hebt 3 minuten de tijd om een mannetje uit het papier te scheuren. Het mannetje mag er een beetje vreemd uitzien, bijvoorbeeld met één been, twee armen, of een hoofd zonder nek. Er bestaan geen fouten.
3. Sluit je ogen.
4. Start! Je hebt 3 minuten om een mannetje te maken.
5. De tijd is om! Open je ogen en kijk naar jouw mannetje. Hoe ziet het eruit? Heeft het armen? Een groot of klein hoofd?
6. Bekijk samen het resultaat: Welke mannetjes lijken op elkaar? Welke verschillen zie je?
7. *Extra:*
1-2 leerjaar: Neem je lievelingskleur en kleur je mannetje met wasco in.
3-6 leerjaar: Schrijf je naam op het mannetje. Schrijf 3 dingen op waar je van houdt.

Jij en ik

1. De groep wordt in duo's verdeeld. Eén persoon is het model en de ander de tekenaar. Later wisselen de kinderen hun rollen.
2. Iedereen krijgt een vel papier en een potlood of stift. Het model kiest een plek in de ruimte waar het graag is en neemt een positie aan (liggen, zitten, staan) die comfortabel is voor 5 minuten.
3. De tekenaar tekent de omtrek van het model.
4. Beide kinderen wisselen van rol en doen hetzelfde.
5. Iedereen kleurt de tekening in.
6. Ga samen zitten met je duo en toon elkaar wat je hebt getekend.

Eigen plekje

1. We zitten samen in een kring. In het midden liggen foto's van de school, een sportactiviteit, een park, een berg en ruimtes in een huis (kamer, woonkamer, keuken).
2. Wat zien jullie op de foto's? Welke plek vind jij het fijnst? Waar kun je uren plezier hebben? Duid een foto aan.
3. Iedereen neemt een vel papier en een potlood.

4. Teken een plek waar jij het liefst bent.
5. Stel je voor dat je, zoals een schilder, de kleuren van deze plek zelf kunt kiezen. Het mogen felle, gekke kleuren zijn, maar ook zachte tinten.
6. Neem de kleuren wasco's die je hebt gekozen en kleur je tekening in.
7. We bekijken samen de resultaten: Toon wat je hebt getekend en leg je plekje uit.

Totem (3-6 leerjaar)

1. Om onze verhalen en wie we zijn te ontdekken, moeten we onszelf een paar vragen stellen: Wat is jouw naam? Wat is je lievelingsfruit? Wat is je lievelingsdier? Wat is je lievelingskleur? Beweeg je graag of blijf je liever stil? Heb je liever eten dat zout of zuur is?
2. Kies twee vragen die je het leukste vindt.
3. Neem een vel papier en stiften.
4. Gebruik de antwoorden van deze vragen om een totem te maken.
Bijvoorbeeld: Als je favoriete fruit een sinaasappel is en je lievelingskleur blauw, kan je totem een blauwe sinaasappel zijn. Als je lievelingsdier een konijn is en je lievelingsfruit een appel, kan je totem een konijn zijn met een hoofd in de vorm van een appel.

Wereldreis

1. Neem een wereldkaart of print een wereldkaart op een A3 papier. Bij mooi weer kun je krijt nemen en de opdracht op de speelplaats uitvoeren.
2. Iedereen zit in een kring. Waar ben je geboren? Vanwaar is je familie afkomstig? Waar woon je nu? In Vlaanderen, Wallonië of Brussel?
3. We zoeken waar het land op de kaart staat. Iedereen duidt het land van herkomst en de huidige woonplaats aan.
4. Iedereen trekt een lijn tussen beide plekken.
5. We bekijken samen het resultaat: Wie komt van hetzelfde plekje? Welke families komen van het buitenland? Wie woont dichtbij elkaar? Wie woont verder weg?

Variant:

Voor oudere kinderen (8-12 jaar) kan je deze oefening doen met lichamelijke beweging. Iedereen staat op een plekje in de ruimte die de wereldkaart voorstelt, met Rusland vooraan, België in het midden en Afrika achteraan; daarna zoekt iedereen de positie die hun land van herkomst vertegenwoordigt en bespreken jullie samen de resultaten.

VERDIEPING (na bezoek)

- **Opdracht**

Eigen verhaal

1. We zitten samen in een kring. Iedereen heeft familie of vrienden die belangrijk voor hem of haar zijn. Denk aan één persoon die heel belangrijk voor je is. Wie is dat? Wat is het leukste moment dat je met die persoon hebt gehad? Wat vond je daar zo fijn aan?
2. Neem een vel papier. 1-4 leerjaar: Teken dit moment op papier. Maak je tekening zo kleurrijk mogelijk.
5-6 leerjaar: Schrijf kort dit moment op papier.
3. We bekijken/luisteren naar de resultaten. Vertel je herinnering.
4. Iedereen heeft een uniek verhaal, net zoals de mensen in de kunst van Pris Roos. Wat hebben jullie van elkaar geleerd?

Verhaal in beweging

1. We zitten samen in een cirkel: Wat is jouw superkracht? Ben je snel, kun je ver springen, of kun je tegen knuffels praten?
2. Hoe toon je jouw superkracht? Beeld het uit.
3. Wandel door de ruimte met deze kracht.
4. Geef instructies totdat de groep deze vlot uitvoert: stap, stap snel, stap in slow motion, freeze.
5. Telkens als iemand naast je loopt, kijk je naar die persoon en zeg je "hallo". Volg de instructies van de leerkracht: geef een hand, zeg "hallo" met een emotie (blij, boos, triest, verlegen, verwonderd).
6. Bij het woord "familiefoto" komen we samen en nemen we gedurende 1 minuut een houding aan. Bij het woord "duo" ga je naast iemand staan en neem je een houding aan totdat de leerkracht "klik" zegt.
7. *Uitbreiding: Iedereen vormt groepen van vier. Elke groep heeft 5 minuten tijd om een kortverhaal te bedenken rond de thema's van het kunstwerk, zoals familie, vrienden, identiteit.*

De leerkracht biedt context aan (zodat het creatieproces eenvoudiger verloopt): 1-4 leerjaar: familie eet samen aan tafel, vrienden gaan naar een restaurant, pyjama-party met anderen... | 5-6 leerjaar: een familie die samen een maaltijd eet, vrienden die samen op avontuur of op reis gaan...

Laat de kinderen vrij improviseren en hun eigen ideeën toevoegen. De scènes kunnen grappig, serieus of emotioneel zijn, afhankelijk van wat de kinderen willen uitdrukken.

Elke groep toont hun geïmproviseerde scène aan de rest. Na elke presentatie zeggen de andere kinderen wat ze gezien hebben.

All these hands I have for you, but will someone please hold mine

Jelle Annie Michiels put inspiratie om te creëren uit persoonlijke. Na een moeilijke periode hervatte ze het beeldhouwen en begon ze een nieuwe kunstcarrière.

Ze is vertrokken vanuit een onderzoek naar het concept "thuis": Wat betekent het, en wat hebben we nodig om ons "thuis" te voelen? Op zoek naar veiligheid en 'erbij te horen', leidde haar ertoe om vaak te verhuizen en veel te reizen.

De kunstenaars speelt met materialen en kleuren om emoties op te roepen, bij voorkeur met recycleerbare, bezielde materialen. Voor dit werk gaf ze kleurrijke, tweedehands 'sole mio'-dekens een tweede leven!

Vier gigantische armen openen zich en nodigen uit om een veilig gevoel te ervaren: knuffelen, omarmen, strelen... het is allemaal mogelijk!

De armen brengen ons in contact met onze behoefte, en soms onvervulde nood, aan sociale verbinding, liefde, aanvaarding, gezien worden en gehoord worden.

De zachte stof omhult en troost iedereen die geraakt wil worden.

En als je goed kijkt, schuilt er op elke arm een gestikte tekst: "hear their/your/my heart", "heal my hurt", "hide your/my shame", "help my/your/our hope." Welke tekst zal jij zien?

VERKENNING (voor het bezoek)

- **Filosofische vragen**

Wie zorgt er voor jou?

Voor wie zorg jij soms?

Wat heb je nodig om je ergens goed te voelen?

Waar voel je je thuis?

Voel je je ook thuis op een ander plek dan jouw huis?

In wiens armen ben je het liefst?

Heb je graag knuffels?

Knuffel je liever een dier of een persoon?

- **Opdracht**

Handenlabyrinth

1. Sta in een cirkel met je armen gestrekt vooruit.
2. Pak willekeurig een hand van iemand anders en laat die niet meer los.
3. De handen vormen een labyrint. Probeer de knoop te ontwarren door te bewegen zonder de handen los te laten. Vorm uiteindelijk één of meerdere kleine cirkels. Werk samen en moedig elkaar aan.
4. Is het gelukt? Ging het soepel? Hoe hebben jullie elkaar geholpen?

Over de lijn

1. Leg een touw in de ruimte.

2. Iedereen staat aan één kant van het koord.
3. Luister naar de stellingen die de leerkracht voorleest, zoals:
 - Thuis ben ik het liefst in mijn kamer.
 - Ik ben graag in de natuur.
 - Ik slaap graag met een lichtje aan.
 - Ik hou van knuffels.
 - Ik ben liever met een dier dan met een mens.
 - Ben je graag op school?
 - Voel je je goed in een groep?
 - Ben je liever alleen?
4. Bespreek de antwoorden: Waar voel jij je goed? Wat heb je nodig om je veilig te voelen? Waar voel je je comfortabel?? Wat heb je nodig om je veilig te voelen? Waar voel je je comfortabel?

Zombie/ Bedreigertje

1. Vorm een kring. Eén persoon staat in het midden; dit is de zombie. Zombies kunnen niet goed lopen, dus ze bewegen traag en raar.
2. De zombie kiest een ander kind (het slachtoffer) in de kring en gaat daar naartoe.
3. Het slachtoffer kan niet weglopen, want het is verstijfd van angst en kan niet praten. Het kan alleen om hulp vragen door naar iemand in de kring te knikken.
4. Het aangestaarde kind moet de naam van het slachtoffer zeggen voordat de zombie het te pakken krijgt.
 - Lukt dat niet, dan wordt het slachtoffer de nieuwe zombie.
 - Lukt het wel, dan gaat de zombie op zoek naar een ander slachtoffer.

Handen van zorg

1. Denk na over het laatste moment waarop je iemand hebt geholpen.
2. Iedereen neemt een vel papier en een stift.
3. Iedereen tekent de omtrek van zijn hand op papier.
4. Iedereen schrijft of tekent iets dat hij of zij graag voor anderen doet, bijvoorbeeld iemand troosten, helpen met huiswerk, of een vriend zijn.
5. Knip je handafdruk uit.
6. Plak je handafdruk op een groot vel papier of op de muur, waarbij de vingers elkaar raken om te laten zien hoe we allemaal met elkaar verbonden zijn.
7. Kijk samen naar het resultaat: Wat denk je hiervan? Waaraan doet dit je denken? Hoe kunnen we anderen helpen? Hoe kun je zelf om hulp vragen?

Troostvoorwerp

1. Ieder neemt van thuis een voorwerp mee dat helpt wanneer hij of zij zich niet goed voelt.

2. We zitten samen in een kring. Wat heb je meegenomen en wat doe je ermee? Sinds wanneer heb je het? Van wie heb je het gekregen? Of heb je het zelf gemaakt?
3. Iedereen toont (een foto van) het voorwerp.
4. Zet alle voorwerpen in het midden. Wil je jouw voorwerp graag dichtbij houden? Dan kan iedereen het voorwerp voor zich neerzetten.
5. Kijk naar de voorwerpen: Zijn er gelijkenissen? Hoeveel verschillende voorwerpen zijn er? Hebben sommige dezelfde kleur?

Droomkamer

1. Stel je voor dat je een eigen kamer hebt waar je alles kunt veranderen zoals jij het wilt. Wat zou je graag in jouw plekje hebben?
2. Iedereen neemt een blad papier en één kleur wasco of pastel. Iedereen kiest zelf de kleur en het materiaal.
3. Iedereen heeft 10 minuten om drie dingen te tekenen die hij of zij het liefst in de kamer zou willen hebben, bijvoorbeeld een hangmat, een reuzenbed, wolken, een schommel of een plek vol kussens.
4. Toon het aan elkaar en leg uit wat je graag in je droomplek zou hebben.
5. Bespreek samen de resultaten: Heeft iemand hetzelfde idee gehad?

VERDIEPING (na bezoek)

Droomeiland

1. We zitten samen in een kring. Toon foto's van eilanden. Wat zie je op de foto? Wat is het? Wat kan er allemaal op een eiland staan? Als je een eigen eiland zou hebben, wat zou je daar graag willen hebben?
2. Kneed de klei totdat deze zacht en gemakkelijk te bewerken is.
3. Maak de basis van het eiland. Plet de klei tot een ovaal of een cirkel.
4. Gebruik klei om heuvels of bergen te maken door kleine stukjes klei toe te voegen aan de basisvorm.
5. Voeg extra details toe, zoals bomen, een strand of een rivier. Maak de details van klei of ander materiaal (natuurelementen, stenen, enz.).
6. Toon je eiland en vertel wat voor jou heel belangrijk is om op jouw eigen eiland te hebben.

Mini standbeeld

1. We zitten samen in een kring. De leerkracht toont foto's rond de thema's 'verbinding', 'omarmen' en 'hechten'. Wat zie je op de foto's? Waaraan denk je als je de foto's ziet?
2. Iedereen kiest een foto uit die hij of zij het mooist vindt.
3. Iedereen neemt een bol klei of plasticine.
4. Iedereen maakt een mini-standbeeld op basis van de foto. Het standbeeld kan een reproductie zijn van de foto of een nieuw beeld vormen.
5. Bespreek samen de resultaten: Wat heb je gemaakt? Wil je jouw standbeeld tonen?

De stip

1. Ieder neemt een vel papier en een wasco.
2. Iedereen tekent een stip op het blad.
3. Toon je stip: Hoe ligt de stip op het vel papier? Is het een dikke of dunne stip?
4. Kijk naar je stip: Kan of mag de stip meer ruimte innemen? Is de stip tevreden? Hoe gaat het met de stip? Wat heeft de stip nodig om zich beter te voelen? Waar verlangt de stip naar?
5. Iedereen tekent iets rond of bij de stip waardoor de stip zich beter voelt, bijvoorbeeld een andere stip, de stip vergroten, of vleugels aan de stip geven.
6. We bekijken samen de resultaten: Wat hebben jullie toegevoegd? Waarom? Zie je leuke ideeën bij anderen?

AFSLUIT EXPO REST

Wat is een rest?

Waar hebben jullie tijdens de expo resten gezien?

Welke resten hebben de kunstenaars gebruikt voor hun installatie?

Hebben we resten tijdens de opdrachten gebruikt?